

Landschapsarchitect geeft parkeerdak stoer karakter

Hollandsgroen 'doet' ook daktuinen. Heel lang eigenlijk al. Het tuin- en landschapsarchitectenbureau heeft er zelfs een naam in opgebouwd. "We werken bij voorkeur met één systeem. Dan leer je het tenminste ook goed beheersen."

Bemiddelaar tussen mens, architectuur en natuur. Tuin- en landschapsarchitectenbureau Hollandsgroen heeft voor zichzelf een ambitieuze missie geformuleerd. Het bureau houdt zich vooral bezig met stedelijk groen, (semi-)openbare tuinen, particuliere tuinen, speeltuinen, daktuinen....

Leven op Daken heeft Annemieke Langendoen, een van de drie ervaren ontwerpers van Hollandsgroen, weten te strikken voor een vaste column in dit blad (zie ook haar eerste bijdrage op pagina xxx). Op deze pagina's volgt een nadere kennismaking met haar en het bureau waarvoor zij werkt. Hierbij richten we de blik uiteraard vooral op wat er zoal komt kijken bij de inrichting van daktuinen.

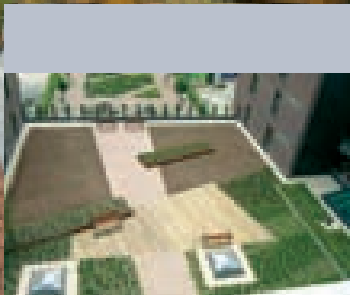
Daktuinen

De omgeving en de gebruiker, esthetiek en functionaliteit. Dit zijn in een paar woorden de meest belangrijke waarden die

Hollandsgroen hanteert bij de diverse ontwerpen. "Bij elk ontwerpproces stellen we ons als eerste de vraag wat we precies willen bereiken", zegt Langendoen. "Wat is de functie van de ruimte, hoe zit de omgeving in elkaar, wat wil de opdrachtgever, wat is de visie van de bouwarchitect en hoe moet de ruimte gebruikt worden? Dat soort vragen."

De vraagstelling wordt volgens de ontwerper mede beïnvloed door de soort ruimte die ingericht moet worden. "Voor een daktuin gelden heel andere normen dan voor een tuin in de volle grond bij een verzorgingshuis, om maar eens wat te noemen. Bij daktuinen speelt de technische kant van de zaak een belangrijke rol. Wat kan ik met welke belasting? Voor welke plantensoorten kies ik? Kan ik bijvoorbeeld ook die soort met dat agressiever worstelstel op het betreffende dak planten? En wat is de opbouwhoogte van het dak?"

Bij vragen horen antwoorden, en antwoord geven is in de visie van Hollandsgroen een van de belangrijkste taken van een tuin- en landschapsarchitect. Om dit goed te kunnen doen willen de ontwerpers het liefst al zo vroeg mogelijk bij een project worden betrokken. Informatie verzamelen, de plek bezoeken,

brainstormen, schetsen maken, overleggen, begeleiding van de uitvoering en meer. Hollandsgroen heeft een compleet draaiboek voor de meest ideale werkwijze.

Het bureau heeft er bewust voor gekozen de eigen personeelsomvang niet al te groot te laten zijn. Hierdoor blijft betrokkenheid van alle ontwerpers bij de (grotere) projecten mogelijk en kunnen de overstructuren simpel worden gehouden.

Is er behoefte aan expertise die niet binnen het bureau zelf aanwezig is – bijvoorbeeld op het gebied van beheer, bestekken, uitzonderlijke presentaties of kunst – dan wordt die gehaald bij een vaste groep samenwerkende adviseurs.

Dankzij deze werkwijze heeft Hollandsgroen in de loop der jaren een naam kunnen opbouwen in het inrichten van daktuinen. “Nog niet eens zo lang geleden waren daktuinen heel bijzonder”, aldus Langendoen, “maar tegenwoordig zijn ze een redelijk normaal verschijnsel. Dit neemt niet weg dat de inrichting ervan specialistisch werk is. De technieken zijn in de loop der tijd

Nog niet eens zo lang geleden waren tuindaken heel bijzonder

weliswaar aanzienlijk verbeterd – slechte technieken zijn er eigenlijk niet meer – maar we hebben toch de voorkeur om vooral met één systeem te werken dat zijn betrouwbaarheid heeft bewezen. En door er veel mee te werken leer je het ook goed beheersen. Bovendien willen we graag een verscheidenheid aan beplanting toepassen. Dat kan alleen als je precies weet welke plant op welke substraathoogte groeit.”

Parkeerdaken

Langendoen kan zich haar eerste daktuin nog heel goed herinneren. Dat was op een parkeergarage in Amsterdam. “Als je daar bent, heb je absoluut niet het idee dat je op een dak staat. Heel bijzonder. Dat komt omdat het maaiveld op het dak lijkt door te lopen. Dit zijn dan ook nog steeds de mooiere ontwerp-

opgaven: daktuinen zo vormgeven dat ze naadloos aansluiten op architectuur en maaiveld.”

Sterk in opkomst zijn de laatste tijd parkeerdaken, niet te verwarren met daktuinen op parkeergarages zoals die in Amsterdam. Ook parkeerdaken brengen hun eigen problematiek met zich mee. Parkeerbestrating bijvoorbeeld moet voldoen aan specifieke wensen en eisen. Wanneer het dak voldoende ruimte biedt, dan kan er in zand gestraat worden en is de keuze optimaal. Vaak komen de ontwerpers dan uit op klinkers of kleine tegels, omdat auto’s grote tegels snel kapot rijden.

“Op een dak langs de Haarlemmerweg in Amsterdam hebben wij echter toch tegels gebruikt van groot formaat”, zegt Langendoen. “Deze tegels waren een wens van de bouwarchitect en pasten bij de rest van het ontwerp. Het interieur van het gebouw heeft namelijk een sterk Japanse uitstraling – er zit ook een Japans restaurant in – en om deze sfeer naar buiten door te zetten, wilde de opdrachtgever graag keien verwerkt zien in de randen langs de parkeergarage. Daar hebben wij gehoor aan gegeven en dat verklaart ook de keuze voor grote tegels. Die vormen een mooi contrast met het split, de bamboe in bakken – vanwege de agressieve wortels, dan kunnen ze dakbedekking niet aantasten – en de keien. Het grote tegelformaat geeft het dak bovendien een stoer karakter.

Over de kleur van de tegels is goed nagedacht. Langendoen: “Ten eerste verdoezelt het enigszins de olievlekken van auto’s. En ook niet onbelangrijk: het gebouw heeft een donkere plint en veel roze marmer. Een rustige voet verheft een gebouw. Zo kun je als landschapsarchitect dus de sfeer van het aangrenzend gebouw beïnvloeden met de materiaalkeuze van de bestrating. Het kan er mooier, somberder, vrolijker, lelijker, stiller, ingetogener of juist schreeuweriger van worden. Niet alleen met bestrating kun je dat bewerkstelligen, maar ook met groen. Door groen toe te voegen op het parkeerdak, of op welke parkeerplaats dan ook, maak je vaak een vriendelijker en leefbaardere omgeving. De rijen auto’s worden verzacht, afgezwakt door het juiste gebruik van groen in combinatie met verlichting en bestrating.”

We schreven het al: het draait allemaal om de omgeving en de gebruiker, esthetiek en functionaliteit. *L*